

Dersin Tanımı					
Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
ULUSLARARASI REKABET POLİTİKASI	ITF2255450	Bahar Dönemi	3+0	3	3
Ön Koşul Dersleri					
Önerilen Seçmeli Dersler					
Dersin Dili	İngilizce				
Dersin Seviyesi	Lisans				
Dersin Türü	Zorunlu				
Dersin Koordinatörü	Dr.Öğr.Üye. Metin GÜRLER				
Dersi Verenler	Dr.Öğr.Üye. Metin GÜRLER				
Dersin Yardımcıları	<p>1.Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre , ITC/Intracen) , https://intracen.org/about-us2.TradeMap web sitesi, https://www.trademap.org/Country_SelProduct_TS.aspx?nvpm=1%7c%7c%7c%7c%7cTOTAL%7c%7c%7c%7c%7c1%7c1%7c1%7c2%7c2%7c1%7c3.MacMap web sitesi, https://www.macmap.org/4.UNCTAD web sitesi, https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx ve https://trains.unctad.org/Default.aspx 5.Comtrade web sitesi, https://comtrade.un.org/data/6.DTÖ (WTO) web sitesi, https://www.wto.org/english/res_e/status_e/status_e.htm 7.Dünya Bankası web sitesi, https://data.worldbank.org/8.Uluslararası Para Fonu (IMF) web sitesi, https://www.imf.org/en/Home9.AB, https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu_en10.Eurostat, https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data11.OECD web sitesi, https://www.oecd.org/12.OECD data, https://stats.oecd.org/13.BIS web sitesi, https://www.bis.org/about/index.htm14.BIS data, https://stats.bis.org/stabx/toc/LBS.html 15.UNCTAD web sitesi, https://unctad.org/about16.Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (United Nations Industrial Development Organization, UNIDO), https://www.unido.org/17.Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), https://www.itu.int/en/about/Pages/default.aspx18.Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) İstatistikleri, https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Pages/stat/default.aspx 19.Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO), https://www.wipo.int/about-wipo/en/20.Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) istatistikleri, https://www3.wipo.int/ipstats/key-search/indicator21.UNESCO web sitesi, https://www.unesco.org/en22.UNESCO istatistikleri, http://data.uis.unesco.org/23.UNDP web sitesi, https://www.undp.org/ethiopia/about-us24.UNDP İnsani Gelişim Endeksi /Beşeri Kalkınma Endeksi (Human Development Index), https://hdr.undp.org/data-center/human-development-index/#/indicies/HDI 25.Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labour Organization, ILO), https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm26.Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labour Organization, ILO) istatistikleri, https://ilostat.ilo.org/27.Uluslararası Para Fonu (IMF) istatistik sitesi, https://data.imf.org/?sk=388dfa60-1d26-4ade-b505-a05a558d9a42</p>				
Dersin Amacı	İşletmeler, sektörler, şehirler, bölgeler ve ülkeler arasındaki rekabeti analiz etmek için gerekli teorik ve işlemsel araçlar ile birlikte, stratejik ve rekabetçi analize eleştirel bakışı elde etmek; bir sektörde mevcut ve muhtemel rekabet senaryolarını tanımlama becerisi geliştirmek; sektörün yapısına ve firmanın konumuna göre etkili ve verimli bir rekabet stratejisi belirlemek; sektör özelliklerinin ve evrimsel karakterlerinin analizi için gerekli kavram ve araçları sağlamak.				
Dersin İçeriği	<p>Bu ders; Rakip ve Rekabet Kavramı, Rekabetçi Analize Giriş,Rekabetle İlgili Küresel Endeksler,Mutlak Üstünlük, Karşılaştırmalı Üstünlük ve Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlük (AKÜ/RCA),Tedarik Zinciri, Değer Zinciri, Küresel Tedarik Zinciri, Küresel Değer Zinciri, Geriye Dönük Katılım, İleriye Dönük Katılım, Küreselleşme,Minimum-Maksimum Metodolojisi İle Farklı Makroekonomik Göstergeler Kullanarak Belirli Bir Ülke Grubu İçin Rekabet Endeksinin Oluşturulması ve Ülkelerin Sıralanması,Döviz Kazandırıcı Hizmetler, Merkez Bankası Rezervleri ve Ödemeler Dengesi, Ülkeler İçin Reel Etkif Kur ve Ticaret Haddi Hesaplama, Temel/Baz Yılı Kullanarak (Temel Yıl=100) Endeksleme İle Ülkelerin Makroekonomik Göstergelerde Performansı Ölçümü,Ekonomik Büyüme, Ekonomik Gelişme (Kalkınma), Orta Gelir Tuzağı, Orta Gelir Tuzağından Kaçışa Yönelik Ekonomik Politikalar,Buluş (İcat) ve İnovasyon Farkı, İnovasyonun Rekabette Önemi, Yararıcı Yıkım,Kalkınma Aşamaları, Sanayi Devrimleri, İş Çevrimleri,Birleşme ve Satın Almalar, Doğrudan Yabancı Yatırımların Kalkınma İçin Önemi,Rekabetçi Üstünlük Ölçme yöntemleri: Porter'in Beş Faktör Modeli, GZFT, PESTEL, Beyin Fırtınası (635 modeli), Porter'ın Elmas Modeli,Ar-Ge, Verimlilik, Kaynakların Etkin Kullanımı, Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi ve Dış Ticaret (Düşük, Orta-düşük, Orta-yüksek, Yüksek Teknoloji),İhracata konu olan 6'lı GTİP kodlu ürünlerin rekabet gücünü ölçmeye yönelik analiz (Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler "AKÜ/RCA" yöntemi); konularını içermektedir.</p>				
Dersin Öğrenme Kazanımları			Öğretim Yöntemleri	Ölçme Yöntemleri	
1. Rekabet kavramına dayalı olarak bir örgüt içinde Uluslararası Rekabet Politikalarını takip edebilecek			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
1.1. Uluslararası Rekabet Politikalarının oluşma şartlarını ve gerekliliklerini yorumlar			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
1.2. Uluslararası Rekabet Politikalarının durumsal analizini yapar			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
2. Uluslararası rekabet politikaları çerçevesinde sektörde bulunan rakiplerin ulusal ve uluslararası anlamda durumsal değerlendirmesini yapabilecek			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
2.1. Uluslararası Rekabet Politikaları çerçevesinde rekabeti analiz eder			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
2.2. Uluslararası Rekabet Politikaları çerçevesinde sektörel uygun yatırım alanlarını tanımlar			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
3. Uluslararası rekabet politikaları çerçevesinde strateji kavramını değerlendirebilecek			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
3.1. Uluslararası rekabet politikaları çerçevesinde stratejik opsiyonlar geliştirir			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
3.2. Uluslararası rekabet politikaları çerçevesinde stratejik seçenekleri değerlendirir			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
4. Uluslararası Rekabet Politikası çerçevesinde rekabet imkanlarının geliştirebilecek			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
4.1. Uluslararası Rekabet Politikası süreçlerini tanımlar			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
4.2. Uluslararası Rekabet Politikası geliştirmede alternatif rekabet şartlarını tanımlar			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
5. Uluslararası Rekabet Politikaları çerçevesinde Stratejik kararları uygulayabilecek			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
5.1. Uluslararası Rekabet Politikaları çerçevesinde strateji uygulamalarını belirler			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
5.2. Uluslararası Rekabet Politikaları çerçevesinde stratejilerde uygun karar alma araçlarını belirler			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	
6. Uluslararası Rekabet Politikalarının getirdiği risk ve sorumluluk alanlarını belirleyebilecek			10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E	

Dersin Öğrenme Kazanımları	Öğretim Yöntemleri	Ölçme Yöntemleri
6.1. Uluslararası Rekabet Politikalarında ekonomik sektör profilini analiz eder	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
6.2. Uluslararası Rekabet Politikalarında büyüme stratejilerini belirleyebilir	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
7. Uluslararası Ekonomik Kuruluşlardan elde ettiği verilerin (göstergelerin) analizini yapabilecek	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
7.1. Uluslararası Ekonomik Kuruluşlardan verileri elde edebileceği web siteleri/linkleri eşleştirir	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
7.2. Uluslararası Ekonomik Kuruluşlardan elde ettiği verileri yorumlar	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
7.3. Uluslararası Ekonomik Kuruluşlardan elde ettiği verileri tablo ve şekil oluşturarak yeniden düzenler	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
7.4. Uluslararası Ekonomik Kuruluşlardan Türkiye ve diğer ülkelere ait elde ettiği verileri karşılaştırır (kıyaslar)	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
8. Türkiye'nin ekonomi ve yenilik alanlarında rekabetçilik performansını diğer ülkelerle karşılaştırabilecek (kıyaslayabilecek)	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
8.1. Ülkelerin ekonomi ve yenilik gibi alanlarda rekabetçilik performansını ölçen küresel endekslere erişir	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
8.2. Ülkelerin ekonomi ve yenilik gibi alanlarda rekabetçilik performansını ölçen küresel endeksleri yorumlar	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
8.3. Ülkelerin ekonomi ve yenilik gibi alanlarda rekabetçilik performansını ölçen küresel endeks skorlarını (değerlerini) tablo ve şekil oluşturarak yeniden düzenler	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
8.4. Türkiye ve diğer ülkelerin ekonomi ve yenilik gibi alanlarda rekabetçilik performansını ölçen küresel endeks skorlarını (değerlerini) karşılaştırır (kıyaslar)	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
9. Türkiye'nin rekabetçilik performansını diğer ülkelerle kıyaslayabilmek için minimum-maksimum metodu ile endeks oluşturabilecek	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
9.1. Türkiye'nin rekabetçilik performansını diğer ülkelerle kıyaslayabilmek için oluşturacağı endeks için göstergeleri belirler	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
9.2. Türkiye'nin rekabetçilik performansını diğer ülkelerle kıyaslayabilmek için elde ettiği göstergelerle endeks oluşturur	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
9.3. Türkiye'nin ekonomi ve yenilik gibi alanlarda rekabetçilik performansını diğer ülkelerle kıyaslayabilmek için elde ettiği göstergelerde ülkeleri sıralar (ülkelerin göstergelerinde performansını ölçer)	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
9.4. Türkiye'nin ekonomi ve yenilik gibi alanlarda rekabetçilik performansını diğer ülkelerle kıyaslayabilmek için oluşturduğu Genel Rekabetçilik Endeksi ile ülkeleri sıralar (ülkelerin genel performansını ölçer)	10, 12, 13, 14, 16, 19, 4, 5, 6, 8, 9	A, E
Öğretim Yöntemleri	10: Tartışma Yöntemi, 12: Problem Çözme Yöntemi, 13: Örnek Olay Yöntemi, 14: Bireysel Çalışma Yöntemi, 16: Soru - Cevap Tekniği, 19: Beyin Fırtınası Tekniği, 4: Sorgulama Temelli Öğrenme Modeli, 5: İşbirlikli Öğrenme Modeli, 6: Deneyimle Öğrenme Modeli, 8: Ters -yüz Edilmiş Sınıf Modeli, 9: Anlatım Yöntemi	
Ölçme Yöntemleri	A: Klasik Yazılı Sınav, E: Ödev	
Ders Akışı		
Sıra	Konular	Ön Hazırlık
1	Rakip ve Rekabet Kavramı, Rekabetçi Analize Giriş	
2	Rekabetle İlgili Küresel Endeksler	
3	Mutlak Üstünlük, Karşılaştırmalı Üstünlük ve Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlük (AKÜ/RCA)	
4	Tedarik Zinciri, Değer Zinciri, Küresel Tedarik Zinciri, Küresel Değer Zinciri, Geriye Dönük Katılım, İleriye Dönük Katılım, Küreselleşme	
5	Minimum-Maksimum Metodolojisi İle Farklı Makroekonomik Göstergeler Kullanarak Belirli Bir Ülke Grubu İçin Rekabet Endeksinin Oluşturulması ve Ülkelerin Sıralanması	
6	Döviz Kazandırıcı Hizmetler, Merkez Bankası Rezervleri ve Ödemeler Dengesi, Ülkeler İçin Reel Efektif Kur ve Ticaret Haddi Hesaplama	
7	Temel/Baz Yılı Kullanarak (Temel Yıl=100) Endekslleme İle Ülkelerin Makroekonomik Göstergelerinde Performansı Ölçümü	
8	Ekonomik Büyüme, Ekonomik Gelişme (Kalkınma), Orta Gelir Tuzağı, Orta Gelir Tuzağından Kaçışa Yönelik Ekonomik Politikalar	
9	Buluş (İcat) ve İnovasyon Farkı, İnovasyonun Rekabette Önemi, Yaratıcı Yıkım	
10	Kalkınma Aşamaları, Sanayi Devrimleri, İş Çevrimleri	
11	Birleşme ve Satın Almalar, Doğrudan Yabancı Yatırımların Kalkınma İçin Önemi	
12	Rekabetçi Üstünlük Ölçme yöntemleri: Porter'in Beş Faktör Modeli, GZFT, PESTEL, Beyin Fırtınası (635 modeli), Porter'in Elmas Modeli	
13	Ar-Ge, Verimlilik, Kaynakların Etkin Kullanımı, Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi ve Dış Ticaret (Düşük, Orta-düşük, Orta-yüksek, Yüksek Teknoloji)	
14	İhracata konu olan 6'lı GTİP kodlu ürünlerin rekabet gücünü ölçmeye yönelik analiz (Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler "AKÜ/RCA" yöntemi)	
Değerlendirme Yöntemleri		Sınava Katkısı
(Ara Sınav) Ödev		100
Ara Sınav		40
(Genel Sınav) Çoktan seçmeli sınav		100
Genel Sınav		60

Kaynaklar

Dersle ilgili kitap ve raporlar

- 1.Ders notları, Örnek olaylar, Power point sunumlar
- 2.International Economics (Dominick Salvatore)
- 3.Principles of Economics/ 9. Bölüm/ Application: International Trade (N. Gregory Mankiw)
- 4.Review of Maritime Transport (UNCTAD rapor serisi)
- 5.World Investment Report (UNCTAD rapor serisi)
6. Uluslararası Para Fonu (IMF) Dünya Ekonomik Görünümü Raporu (IMF World Economic Outlook rapor serisi, yılda 2 ana yayın ve 2 güncelleme)
.Nisan (güncellemesi aynı yılın Temmuz ayı)
.Ekim (güncellemesi takip eden yılın Ocak ayı)
- 7.OECD Economic Outlook rapor serisi.
- 8.Küresel Yenilik Endeksi (WIPO Global Innovation Index rapor serisi)
- 9.UNIDO Competitive Industrial Performance rapor serisi
- 10.UNDP İnsani Gelişme Raporları /Beşeri Kalkınma Raporları (Human Development Report) serisi
- 11.IMD World Competitiveness Ranking
- 12.Birleşik Krallık Hedef Pazar Ülke Analizi, Dr. Metin Gürler (TİM raporları)
- 13.Dünya Ekonomik Forumu, Küresel Rekabetçilik Raporu serisi

Dersle ilgili ilave kaynaklar

1. Business and Competitive Analysis: Effective Application of New and Classic Methods Craig S. Fleisher Babette E. Bensoussan ISBN-10: 0132161583 • ISBN-13: 9780132161589 ©2007 • FT Press, 2. baskı, 2015.
2. Michael Porter, Rekabet Stratejileri: Sektör ve Rakip Analizi Teknikleri ,Sistem Yayınları, 2003, İstanbul
3. Michael Porter, Rekabet Üzerine, MARKA Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Yayınları, 2011, İstanbul
4. Michael Porter, Competitive Advantage, 1998, Free Press
5. Michael Porter, Competitive Advantage of Nations, 1990, Free Press,
- 6.Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre , ITC/Intracen), <https://intracen.org/about-us>
- 7.TradeMap web sitesi, https://www.trademap.org/Country_SelProduct_TS.aspx?nvpm=1%7c%7c%7c%7c%7cTOTAL%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c1%7c2%7c1%7c2%7c1%7c
- 8.MacMap web sitesi, <https://www.macmap.org/>
- 9.UNCTAD web sitesi, <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx> ve <https://trains.unctad.org/Default.aspx>
- 10.Comtrade web sitesi, <https://comtrade.un.org/data/>
- 11.DTÖ (WTO) web sitesi, https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/statis_e.htm
- 12.Dünya Bankası web sitesi, <https://data.worldbank.org/>
- 13.Uluslararası Para Fonu (IMF) web sitesi, <https://www.imf.org/en/Home>
- 14.AB, https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu_en
- 15.Eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data>
- 16.OECD web sitesi, <https://www.oecd.org/>
- 17.OECD data, <https://stats.oecd.org/>
- 18.BIS web sitesi, <https://www.bis.org/about/index.htm>
- 19.BIS data, <https://stats.bis.org/statx/toc/LBS.html>
- 20.UNCTAD web sitesi, <https://unctad.org/about>
- 21.Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (United Nations Industrial Development Organization, UNIDO), <https://www.unido.org/>
- 22.Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), <https://www.itu.int/en/about/Pages/default.aspx>
- 23.Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) İstatistikleri, <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Pages/stat/default.aspx>
- 24.Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO), <https://www.wipo.int/about-wipo/en/>
- 25.Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) istatistikleri, <https://www3.wipo.int/ipstats/key-search/indicator>
- 26.UNESCO web sitesi, <https://www.unesco.org/en>
- 27.UNESCO istatistikleri, <http://data.uis.unesco.org/>
- 28.UNDP web sitesi, <https://www.undp.org/ethiopia/about-us>
- 29.UNDP İnsani Gelişme Endeksi /Beşeri Kalkınma Endeksi (Human Development Index), <https://hdr.undp.org/data-center/human-development-index#/indicies/HDI>
- 30.Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labour Organization, ILO), <https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm>
- 31.Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labour Organization, ILO) istatistikleri, <https://ilostat.ilo.org/>
- 32.Uluslararası Para Fonu (IMF) istatistik sitesi,<https://data.imf.org/?sk=388dfa60-1d26-4ade-b505-a05a558d9a42>